

Intrauterin Dönemde Fetal Cinsiyetin Annelerin Mutluluk Düzeyine Etkisi

Yurdagül Yağmur, Hatice Oltuluoğlu, İlksen Orhan Ergin

İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Hemşirelik, Malatya, Türkiye

Yurdagül Yağmur
Hatice Oltuluoğlu
İlksen Orhan Ergin

İletişim:

Yurdagül Yağmur
İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi,
Hemşirelik, Malatya, Türkiye
Tel: +90 422 341 02 20
E-Posta: yurdagul.yagmur@inonu.edu.tr

Gönderilme Tarihi : 13 Haziran 2017
Revizyon Tarihi : 19 Ağustos 2017
Kabul Tarihi : 21 Ağustos 2017

ÖZET

Amaç: Bu çalışmanın amacı, intrauterin dönemde fetal cinsiyetin annelerin mutluluk düzeyine etkisini incelemektir.

Yöntem: Kesitsel tipteki araştırmanın evrenini, bir devlet hastanesinin kadın doğum polikliniğine bir yılda başvuran 6000 gebe kadın oluşturdu. Örneklem 638 gebe kadın olasılıksız rastlantısal örnekleme yöntemiyle alındı. Veriler, veri toplama formu ve Oxford Mutluluk Ölçeği kullanılarak Nisan-Haziran 2016 tarihleri arasında toplandı. Verilerin değerlendirilmesinde; sayı, yüzde, ortalama, standart sapma, t testi ve ANOVA testi kullanıldı.

Bulgular: Gebelerin yaş ortalaması 27.55 ± 5.33 , Oxford Mutluluk Ölçeği puan ortalaması 122.54 ± 17.18 bulundu. Çalışmada gebelerin yaşı, öğrenim düzeyi ve eşin istediği bebek cinsiyetine göre mutluluk puanları arasında önemli fark saptandı.

Sonuç: Gebelerin mutluluk düzeyi orta olarak saptandı. Gebe kadınların yaşının genç olması, yüksek eğitimi olması ve eşinin bebek cinsiyeti konusunda tercihte bulunmaması mutluluk düzeyini artırmaktaydı. Cinsiyet eşitliği konusunda sağlık personeli tüm toplumu bilinçlendirmelidir.

Anahtar sözcükler: Cinsiyet, gebelik, mutluluk

HOW DOES FETAL GENDER AFFECT MOTHERS' LEVELS OF HAPPINESS DURING PREGNANCY

ABSTRACT

Objective: The aim of this study was to examine the effect of intrauterine fetal gender on mothers' level of happiness.

Method: This cross-sectional study consisted of 6000 pregnant women who enrolled at the obstetric polyclinic of a state hospital. 638 pregnant women were selected using a random sampling method. The data were collected between April and June 2016 using a data collection form and the Oxford Happiness Scale. In evaluating the data absolute number, percentage, mean, standard deviation, T-test and ANOVA test were employed.

Findings: The mean age for the pregnant women was 27.55 ± 5.33 and the mean score on the Oxford Happiness Scale was 122.54 ± 17.18 . In this study, there were significant differences observed in age during pregnancy, education level and the gender of child desired by the women's partners and consequent happiness scores.

Result: The pregnant women were found to be moderately happy on average. Young age of the pregnant woman, being highly educated, and the partner having expressed no choice in the sex of the child was associated with an increase in the level of women's happiness. Healthcare staff have a duty to educate society about gender equality.

Keywords: Gender, pregnancy, happiness

Gebelik, anne ve baba için eşi ve benzeri olmayan (1,2) birçok değişimin yaşandığı özel bir dönemdir (3). Özellikle rol değişimi ve geçiş dönemini temsil etmesi nedeni ile bir kadının hayatına fiziksel, sosyal ve psikolojik olarak birçok değişiklik getirmektedir (4,5). Gebeliğin planlanmış olması ve bebeğin cinsiyetinin öğrenilmesi kadınların bu sürece daha iyi uyum sağlamasına (5), kadın ve eşinin sevinç, heyecan ve mutluluk yaşamasına neden olmaktadır (1). Özellikle çocuğun istendik cinsiyette olması anne ve babanın mutluluklarını daha da artırmaktadır (6). Sahip olunacak çocuğun cinsiyetinin ne olacağı ve istenilen cinsiyette bir çocuğa sahip olma isteği ailelerin ilgi odağını oluşturmaktadır (3,7-9). İstenilen ve beklentilere bağlı olarak belli bir cinsiyete yönelik tercihler bir çok ülkede yaşanmaktadır (10). Cinsiyet tercihi genellikle ailenin; sahip olmadığı bir cinsiyette çocuk sahibi olmak istemesi, ailenin ölen çocuğunun yerine aynı cinsiyetten başka bir çocuk istemesi ya da sosyal, kültürel ve ekonomik nedenlerle bir cinsiyet (genellikle erkek lehine) yönünde tercih kullanmasıdır (11,12). Cinsiyet tercihi, tarihsel süreç içinde güç, soyun devamı, mirasın korunması, geleceğe yönelik ekonomik sigorta, velihtlik gibi farklı gerekçelerle gerçekleşmiştir (8,13).

Sosyal ve kültürel nedenlere bağlı olarak cinsiyet seçimini destekleyen görüşler, istenilen cinsiyette çocuğun doğması durumunda hem ailenin hem de annenin yaşam kalitesinin artacağını ileri sürmektedir (14). Geleneksel toplumlarda çocuk doğurmak ve özellikle erkek çocuk doğurmak belirgin bir şekilde kadına yarar sağlamaktadır. Kadın, erkek çocuğu olduğunda kocası ile bağının daha güçlü olacağına, kocasının ve ailesinin gözünde statü ve değerinin yükseleceğine inanmaktadır. Erkek açısından ise çocuk cinsiyeti, erkek çocuk istemi kadına göre çok daha önemli olabilmektedir. "Erkek adamın erkek oğlu olur" inancı, baba soyunun devamı ve aileye kaynak sağlama gibi beklentiler bu önemi artırmaktadır (15,16). Ülkemizde cinsiyet tercihi genellikle erkek yönünde olmasına rağmen kız çocuk isteyen ebeveynler de bulunmaktadır (17).

İstenen cinsiyette bebek sahibi olmak annenin gebelik sürecine olumlu katkı sağlarken tersi durum ise olumsuz etkilere neden olabilir. Biz yaptığımız literatür incelemesinde intrauterin bebek cinsiyetinin annelerin mutluluk düzeyine etkisini inceleyen, mutluluk ölçeği kullanılmış bir çalışmaya rastlamadık. Bu çalışmada, intrauterin dönemde fetal cinsiyetin annelerin mutluluk düzeyine etkisini değerlendirmek amaçlanmıştır.

Yöntem

Kesitsel tipteki araştırmanın evrenini, 2015-2016 yılları arasında bir devlet hastanesinin gebe polikliniğine başvuran

6000 gebe kadın oluşturmuştur. Örneklem büyüklüğü %95 güven aralığı ve 0,05 yanlılığı düzeyinde hesaplanarak en az 360 kişi olarak bulunmuştur. Hata payının en aza indirilmesi amaçlanarak örnekleme araştırmaya katılmayı kabul eden 638 gebe olasılıksız rastlantısal örnekleme yöntemiyle alınmıştır.

Veriler, araştırmacılar tarafından hazırlanan veri toplama formu ve Oxford Mutluluk Ölçeği (OMÖ) kullanılarak kadın doğum polikliniğine gelen en az 25 haftalık gebe olan kadınlar ile yüz yüze görüşme yöntemi ile Nisan-Haziran 2016 tarihleri arasında toplanmıştır. Veri toplama formunda kadınların tanımlayıcı özelliklerine (yaş, eğitim, çalışma durumu, eş eğitimi ve çalışma durumu, yaşanan yer vb.) ve cinsiyet tercihlerine özgü (kadının ve eşinin istediği bebek cinsiyeti ve mevcut gebelikteki cinsiyet vb.) sorulara yer verilmiştir.

OMÖ 29 maddelik ve 6'lı Likert tipinde (1-Hiç katılmıyorum, 6-Tamamen katılıyorum) Hills ve Argyle tarafından mutluluğu ölçmek için geliştirilmiş bir ölçektir. Ölçekten elde edilen puanın yüksek olması mutluluk düzeyinin arttığını göstermektedir. Ölçek puan aralığı 29-174 arasında değişmektedir. Ölçeğin cronbach alfa değeri 0.91 olarak bulunmuştur. Doğan ve Çötök (2011) tarafından Türkçeye uyarlanan OMÖ'nün geçerlilik, güvenilirliği yapılmış ve cronbach alfa değeri 0.71 bulunmuştur. Bu çalışmada cronbach alfa değeri 0.80 olarak bulunmuştur.

Araştırmanın yapılabilmesi için İnönü Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar ve Yayın Etik Kurulu'ndan (karar sayısı: 2016/4-1) ve Malatya Kamu Hastaneleri Genel Sekreterliği'nden izin alınmıştır. Katılımcılara çalışma hakkında bilgi verilmiş ve sözlü onamları alınmıştır. Veriler SPSS paket programı kullanılarak değerlendirilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde; sayı, yüzde, ortalama, standart sapma, t testi ve ANOVA testi kullanılmıştır. Anlamlılık 0.05 düzeyinde kabul edilmiştir.

Bulgular

Araştırmada gebelerin tanıtıcı özelliklerine göre dağılımları incelendiğinde; gebelerin %45.0'inin 18-26 yaş aralığında olduğu ve yaş ortalamasının 27.55±5.33 (aralık: 18-41 yaş arası) olduğu bulunmuştur. Gebelerin %33.4'ünün, eşlerin ise %22.3'ünün ilköğretim ve altında bir öğrenim düzeyine sahip olduğu bulunmuştur. Gebelerin sadece %11.4'ünün bir işte çalıştığı ve %67.6'sının il merkezinde yaşamakta olduğu belirlenmiştir. Gebeler eşlerinin doğacak bebeklerinin cinsiyeti konusundaki isteklerini; %27.9 kız, %32.1 erkek olarak belirtmiş ve %40.0'ünün ise kız veya erkek tercihinin olmadığı şeklinde ifade etmişlerdir. Kadınlar mevcut gebeliklerinde %47.3 kız bebek, %52.7 ise erkek bebek

beklediklerini belirtmişlerdir. Kadınların %41.2'si gebeliklerinde bebeklerinin istediği cinsiyette olduğunu, %23.7'si istemediği cinsiyette olduğunu ve %35.1'i ise bebek cinsiyetinin kendisi için önemli olmadığını belirtmiştir (Tablo 1).

Gebelerin OMÖ puan ortalaması 122.54 ± 17.18 (aralık: 57-172 puan) bulundu. Gebelerde yaşa göre mutluluk puanları arasında önemli düzeyde anlamlı fark olduğu ve yapılan bonferroni testi ile farkın 18-26 yaş grubundaki gebelerden kaynaklandığı bulunmuştur ($p < 0.05$).

Araştırmada gebelerin öğrenim düzeylerine göre OMÖ toplam puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olduğu ve bonferroni testi ile farkın ilköğretim ve yükseköğretim gruplarından kaynaklandığı saptanmıştır. Eş öğrenim düzeyi üniversite olan grupta diğer öğrenim düzeylerine göre OMÖ toplam puan ortalamasının daha yüksek olduğu ve aralarındaki farkın anlamlı olduğu saptanmıştır ($p < 0.05$).

Tablo 1. Gebelerin tanımlayıcı özelliklerine göre dağılımı (S=638)		
Tanımlayıcı Özellikler	S	%
Yaş		
18-26 yaş arası	287	45.0
27-34 yaş arası	282	44.2
35 yaş ve üstü	69	10.8
Eğitim düzeyi		
İlköğretim ve altı	213	33.4
Ortaöğretim	115	23.5
Lise	176	27.6
Üniversite	99	15.5
Eşin eğitim düzeyi		
İlköğretim ve altı	142	22.3
Ortaöğretim	131	20.5
Lise	228	35.7
Üniversite	137	21.5
Çalışma durumu		
Evet	73	11.4
Hayır	565	88.6
Yaşanılan yer		
İl	431	67.6
İlçe	137	21.5
Köy	70	11.0
Kadının istediği cinsiyet		
Kız	254	39.8
Erkek	149	23.4
Fark etmez	235	36.8
Eşin istediği cinsiyet		
Kız	178	27.9
Erkek	205	32.1
Fark etmez	255	40.0
Gebelikteki cinsiyet		
Kız	302	47.3
Erkek	336	52.7

Tablo 2. Gebelerin tanımlayıcı özelliklerinin oxford mutluluk ölçeği puanları ile karşılaştırılması (S=638)

Tanımlayıcı Özellikler	S	X±SS	Anlamlılık
Yaş			
18-26 yaş arası	287	125.02±17.59	
27-34 yaş arası	282	120.65±16.50	F=5.525 p=0.004
35 yaş ve üzeri	69	119.99±17.05	
Eğitim düzeyi			
İlköğretim ve altı	213	119.12±17.01	
Ortaöğretim	115	123.39±17.92	F=5.218 p=0.001
Lise	176	123.60±16.84	
Üniversite	99	126.73±15.86	
Eşin eğitim düzeyi			
İlköğretim ve altı	142	120.58±16.70	
Ortaöğretim	131	120.40±17.59	F=2.726 p=0.043
Lise	228	123.28±17.54	
Üniversite	137	125.40±16.31	
Çalışma durumu			
Evet	73	125.82±17.40	t=1.737 p=0.083
Hayır	565	122.12±17.12	
Yaşanılan yer			
İl	431	123.13±16.81	F=1.951 p=0.143
İlçe	137	120.01±18.32	
Köy	70	123.89±16.93	
Kadının istediği cinsiyet			
Kız	254	122.43±17.67	F=0.254 p=0.776
Erkek	149	121.84±16.94	
Fark etmez	235	123.10±16.84	
Eşin istediği cinsiyet			
Kız	178	123.63±18.52	F=4.475 p=0.012
Erkek	205	119.61±16.86	
Fark etmez	255	124.13±16.20	
Gebelikteki cinsiyet			
Kız	302	123.60±16.90	t=1.482 p=0.139
Erkek	336	121.59±17.39	

Eşin istediği bebek cinsiyetine göre OMÖ puan ortalamaları arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve bu farkın erkek bebek isteyen grupla fark etmez diyen gruplar arasında görüldüğü, fark etmez diyen grubun OMÖ puanının daha yüksek olduğu saptanmıştır ($p < 0.05$) (Tablo 2).

Araştırmada gebelerin çalışma durumu, yaşanılan yer, mevcut gebelikteki bebeğin cinsiyeti ve kadının istediği cinsiyete göre OMÖ puan ortalaması arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p > 0.05$) (Tablo 2).

Tartışma

Gebelik hemen her çağda ve her yerde sevindirici bir olay olarak kabul edilmektedir. Bu çalışmada gebelerin OMÖ puan ortalaması orta düzeyde bulunmuştur (OMÖ 122.54 ± 17.18 (aralık: 57-172 puan). Gebelik çoğu kez bir neşe, doyum, olgunluk, kendini gerçekleştirme ve mutluluk kaynağı olarak görülmekte, aynı zamanda anne baba olacak ebeveynlerin toplum içindeki saygınlığını da arttırmaktadır (4,17,18). Cinsiyet ayrımcılığını incelemek amacıyla yapılan çalışmalarda özellikle erkek çocuk ailenin soyunu devam ettirecek kişi olarak görüldüğünden kız çocuğundan daha fazla ve ayrı bir öneme sahip bulunmuştur. Bu bakımdan kadının çocuk sahibi olması, özellikle de erkek çocuk sahibi olması daha çok istenilen bir durum olmuştur (16,19). Bu çalışmada gebelerin %32.1'i eşinin erkek bebek istediğini, %40'ı ise bebek cinsiyeti konusunda tercihinin olmadığını belirtmiştir. Erbil ve Sağlam'ın yapmış olduğu bir çalışmada kadınların %73.6'sı gebeliklerinde bebeklerinin cinsiyetinin kendisi ve eşi için önemli olmadığını belirtirken yine aynı çalışmada kadınların dörtte biri kendisi, eşi ve aile büyükleri açısından bebeğin cinsiyetinin önemini koruduğunu belirtmiştir (20). Literatürde erkek çocuk tercihinin kız çocuk tercihinin göre daha yaygın olduğunu vurgulayan çalışmalar bulunmaktadır (6,7,13,15,20-24). Seth Hindistan'da yaptığı çalışmada kız çocuğuna sahip kadınların gebeliklerinde fetüsün cinsiyetinin kız olduğu belirlenince gebeliklerini sonlandırdıklarını belirtmiştir (12). Çalışmanın geleneksel değerlerin daha hakim olduğu Doğu Anadolu bölgesinde yapılmış olması ve bu bölgede erkek çocuğa sahip olmanın ailenin toplum içindeki statü ve değerini arttırdığı düşünüldüğünde, bu çalışmanın sonucu erkek çocuk tercihinin azalmaya başladığını göstermektedir.

Gebelerin yaşlarına göre OMÖ toplam puanları karşılaştırıldığında, 18-26 yaş grubundaki gebelerin mutluluk düzeyleri diğer yaş gruplarına göre daha yüksek bulunmuştur. Araştırmamızı destekler nitelikte Elbir ve Sağlam'ın Ordu ilinde yaptıkları çalışmada ileri yaşta kadınlar doğacak bebeğin cinsiyetini önemli bulma durumu anlamlı düzeyde yüksek bulunurken (20), Gavalas ve arkadaşlarının Yunanistan'da yaptığı çalışmada gebelerin yaşı ile bebek cinsiyeti arasında fark olmadığı bulunmuştur (21). Koyun ve Demir'in Akşehir'de yaptıkları çalışmada annenin yaşı ile istediği cinsiyette bebeğe sahip olana kadar doğum yapmayı düşünmesi arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (11). Genç yaşta olan kadınlarda, mutluluk düzeyinin daha yüksek olması kadının ilk çocuğuna sahibi olacak olması

ve sonraki gebeliğinde istediği cinsiyette bebeğe sahip olabileceği beklentisi ile ilişkili olabilir.

Çalışmamızda gebelerin ve eşlerinin öğrenim düzeyi yükseldikçe OMÖ puan ortalamalarının yükseldiği belirlendi. Literatürde annenin öğrenim düzeyi ile bebeğin cinsiyetini bilmenin gebeliğe bakışını etkilemesi ve bebeğin cinsiyetini rahatça söyleme arasında anlamlı ilişki olmadığı bulunmuştur (11). Literatürlerde bebeğin cinsiyetini bilmenin eğitimli kadınlarda bebeğe bağlanmayı artırdığı bulunmuştur (9). Gavalas ve arkadaşları Yunanistan'da yaptıkları çalışmada eğitim durumu düşük olan kadınların erkek çocuk tercih ettiğini belirtmişlerdir (21). Ülkemizde yapılan çalışmalarda, cinsiyet tercihi ve toplumdaki yaygınlığının düşük eğitim düzeyi ve ataerkil aile yapısı ile ilişkili olduğu (20), ayrıca doğu bölgelerinde erkek çocuk sahibi olana kadar doğurganlığın devam ettirildiği belirtilmektedir (19). Eğitim seviyesi yüksek olan kişilerde bebek cinsiyet tercihi daha az önem taşımaya rağmen, geleneksel düşünce tarzı, bölgesel farklılıklar ve toplumun baskısı nedeniyle zaman zaman önemli olabilmektedir.

Çalışmada eşi erkek çocuk isteyen kadınların OMÖ puan ortalaması daha düşük bulunmuştur. Bunun nedeni eşin beklentisinin karşılanamamasıdır. Erkek çocuğa sahip olma toplumdaki saygınlığı sürdürme, baba ocağını devam ettirme, ailenin soyadını sürdürme, yaşlılıkta anne ve babanın bakımını üstlenme gibi çeşitli sorumluluklar nedeniyle önemli görülebilmektedir (16,19). Bu sonuç, eşin istediği cinsiyette çocuğa sahip olmamanın kadının mutluluk düzeyini olumsuz etkilediğini göstermektedir.

Araştırmada gebelerin cinsiyet tercihi ile OMÖ puan ortalaması arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Araştırma bulgusunu destekler nitelikte, bebek cinsiyetinin ebeveynlik davranışı üzerinde etkili olmadığını belirleyen çalışmalar mevcuttur (2,25). Koyun ve Demir'in çalışmasında kadınların %40'ı erkek bebek beklediğini ve %75,8'i bebeğin cinsiyetini eşine ve çevresine söylemekten mutluluk duyduğunu belirtmiştir. Aynı çalışmada kadınların %13,3'ü istediği cinsiyette bebeğe sahip olana kadar doğum yapmayı düşündüğünü belirtmiştir (11). Bebeğin istendik cinsiyette doğmasının olumlu duyguları artırdığı (6), tersi durumun ise depresyon (23,26,29-31) ve anksiyeteyi artırdığı (27), benlik saygısı ve öz bakım uygulamalarını ise azalttığı belirtilmektedir (26). Ülkemizde yapılan çalışmada, doğacak bebeğin cinsiyeti ve annenin cinsiyetten memnun olup olmamasıyla doğum sonu depresyon arasında anlamlı

bir ilişki bulunmamıştır (28). Bu çalışmada kadınların istedikleri bebek cinsiyeti ile mutluluk düzeyleri arasında fark bulunmaması, annelik iç güdüsüyle cinsiyetine bakılmaksızın bebeğin kabullenilmesinden veya cinsiyet tercihinde erkeklerin daha baskın olmasından ve kadının ancak eşi mutlu olduğunda yani, eşinin istediği cinsiyette bebeğe sahip olduğunda mutlu olabilesinden kaynaklanmış olabilir.

Kaynaklar

- Şeker S, Sevil Ü. Doğuma Hazırlık Sınıfının Annenin Doğum Sonu Fonksiyonel Durumuna ve Bebeğini Algılamasına Etkisi. *Türkiye Klinikleri*. 2015;1; 1-9.
- Özkan H, Kanbur A, Apay S, Kılıç M, Ağapınar S, Özorhan EY. Annelerin Doğum Sonu Dönemde Ebeveynlik Davranışlarının Değerlendirilmesi. *Şişli Etfal Hastanesi Tıp Bülteni*. 2013;47:117-21.
- Şahin H, Ongan D, İnanç N, Başer M, Mucuk S. Gebelerin İnanışları: Besin Seçimi Bebeğin Cinsiyetini ve Fiziksel Özelliklerini Etkiler mi? *Aile ve Toplum*. 2009;11:42-51.
- Semerci A. Taksim Eğitim ve Araştırma Hastanesi Kadın Doğum Hastalıkları Polikliniğine Başvuran Gebe Kadınların Prenatal Depresyon Açısından Sorgulanması, Semptomlarının Şiddetinin Karşılaştırılması. *Uzmanlık Tezi*.
- Kuşçu N, Akyüz G. Gebelikte Ruhsal Durum. *C. Ü. Tıp Fakültesi Dergisi*. 2001;23:61-4.
- Manav G, Yıldırım F. Term ve Preterm Bebek Annelerinin Bebeklerini Algılama Durumları. *Cumhuriyet Tıp Dergisi*. 2010;32:149-57.
- Özdemir O, Ocaktan E, Kanyılmaz D. Toplumlarda Cinsiyet Oranı ve Etkilendiği Düşünülen Faktörler. *Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası* 2005; 58:180-8.
- Teke E. Osmaniye’de Doğumla İlgili İnanç ve Uygulamalar. *Yüksek Lisans Tezi*. Gaziantep 2005;38-40.
- Robak-Cholubek D, Cholubek G, Piróg E. Determining Fetal Sex in Pregnancy with Reference to Pregnant Women Behavior in Late Pregnancy. *Pol J Public Health*. 2015;125:87-9.
- Kadanalı S. İstenilen Cinsiyette Çocuk Sahibi Olma Yöntemleri: Doğru mu? Etkin mi? 3. Uluslararası Üreme Sağlığı ve Aile Planlaması Kongre Kitabı. Ankara, 2003.ss: 144-6.
- Koyun A, Demir Ş. Fetüsün Cinsiyetinin Annelik Rolüne ve Gebeliğe İlişkin Düşüncelere Etkisi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2013;2:460-9.
- Seth S. Sex Selective Feticide in India. *J Assist Reprod Genet*. 2007;24: 153-4. [CrossRef]
- Koyun A, Büken NÖ. Bir Eşitlik ve Yaşama Hakkı İhlali: Cinsiyet Seçimi. *International Journal of Human Sciences*.2013;1:34-46.
- Vural G. Kadın Sağlığı Alanında Etik Konular: Kadın Sağlığı. Şirin A ed, İstanbul, Bedray Yayıncılık. 2008, ss. 46-9.
- Yalçın H. Gebelik, Doğum, Lohusalık ve Bebek Bakımına İlişkin Geleneksel Uygulamalar (Karaman Örneği) *Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi*. 2012; 55: 19-31
- TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu. *Çocuk Cinsiyeti Nedeniyle Kadın Üzerinde Oluşturulan Psikolojik Şiddet, Başlık Parası ve Geleneksel Evlilikler Hakkında Komisyon Raporu Mart 2011*. TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Yayınları. No:5 Ankara.
- Aydın ÖD. Cinsiyeti Önceden Belirlemenin Ahlaki ve Hukuki Boyutları, *Ankara Barosu Dergisi*, 1982/2, s. 91.
- Lindberg LD, Kost K. Exploring U.S. Men’s Birth Intentions. *Matern Child Health J* 2014;18:625-633. [CrossRef]
- Ökten Ş. Toplumsal Cinsiyet ve İktidar: Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nin Toplumsal Cinsiyet Düzeni. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 2009;2:303-12.
- Erbil N, Sağlam G. Gebelikte Bebeğin Cinsiyetini Belirleme ve Tahmin Etmeye İlişkin Geleneksel İnanç, Uygulamalar ve Bazı Sosyo-Demografik Özelliklerle İlişkisi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*. 2010;7:347-59.
- Gavalas V, Rontos K, and Nagopoulos N. Sex Ratio at Birth in Twenty-First Century Greece: The Role of Ethnic and Social Groups. *J Biosoc Sci*. 2015; 47:363-75.
- Be’langer D and Thi Hai Oanh K. Second-Trimester Abortions and Sex-election of Children in Hanoi, Vietnam. *Population Studies* 2009;63: 163-71
- Xie R, He G, Liu A, Bradwejn J, Walker M, Wu Wen S. Fetal Gender and Postpartum Depression in a Cohort of Chinese Women. *Social Science & Medicine*. 2007;65:680-4.
- Al-Akour NA. Knowing the Fetal Gender and Its Relationship to Seeking Prenatal Care: Results from Jordan. *Matern Child Health Journal* 2008;12:787-92.
- Koç Ö, Özkan H, Bekmezci. H. Annelik Rolü ve Ebeveynlik Davranışı Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi. *İzmir Dr. Behçet Uz Çocuk Hastalıkları Dergisi* 2016;6:143-50.
- Walker MK, Conner GK. Fetal Sexpre Ferece of Second-Trimester Gravidas. *J Nurse Midwifery* 1993;38:110-3.
- Esquivel CA, Alvarez AS, Martine CS. Unhappiness with the Fetal Gender is Associated with Depression in Adult Pregnant Women Attending Prenatal Care in a Public Hospital in Durango, Mexico. *International journal of Biomedical Science*. 2016;12:36-41.
- Ayvaz S, Hocaoğlu Ç, Tiryaki A, Ak İ. Trabzon İl Merkezinde Doğum Sonrası Depresyon Sıklığı ve Gebelikteki İlişkili Demografik Risk Etmenleri. *Türkiye Psikiyatri Dergisi* 2006; 17:243-51
- Patel W, Rodrigues M, De Souza N. Gender, Poverty, and Postnatal Depression: a Study of Mothers in Goa, India. *Am J Psychiatry* 2002;159:43-7.
- Chandran M, Tharyan P, Mulyil J. Postpartum Depression in a Chort of Women from a Rural area of Tamil Nadu, India. *Br J Psychiatry* 2002; 181:499-504.
- Robertson E, Grace S, Wallington T, Stewart DE. Antenatal Risk Factors for Postpartum Depression: a Synthesis of Recent Literature. *Gen Hosp Psychiatry*, 2004;26:289-95.

Sonuç

Gebelerin mutluluk düzeyi orta olarak saptanmış, genç yaş, yüksek eğitim ve eşin bebek cinsiyeti konusunda tercihinin olmamasının kadının mutluluk düzeyini artırdığı bulunmuştur. Sağlık çalışanları bebek cinsiyet tercihi ve beklentisinin kadında farklı sorunlara neden olabileceğini çiftlere açıklamalıdır. Eş desteği kadının gebelik sürecini huzurlu ve mutlu yaşamasında önemlidir.

